

Izhaja vsak dan razen nedelje in praznikov.
Issued daily except Sundays
and Holidays.

LETO—YEAR XV.

Cena lista

je \$5.00.

Entered as second-class matter January 28, 1910, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

PROSVEȚTA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredniški in upravniki pre-

stori: 2657 S. Lawndale av.

Office of publication:

2657 S. Lawndale ave.

Telephone: Lawndale 4635.

Chicago, Ill., četrtek, 1. junija (June 1) 1922.

Subscription \$5.00
Yearly.

STEV.—NUMBER 127.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

IZID RUDARSKE STAVKE JE VAŽEN ZA VSE DELAVSTVO.

AMERIŠKA DELAVSKA FEDERACIJA BO RAZPRAVLJALA O NJI NA SVOJI KONVENCIJI V CINCINNATIJU.

Kupi premoga na skladisih se vedno bolj znižujejo.

Washington, D. C. (Federated Press). — Ameriška delavska federacija se bo prav zanesljivo pečala z rudarsko stavko na svoji konvenciji, ki je sklicana za dne 12. junija t. l. v Cincinnati.

Od izida stavke je odvisna varnost vsakega delaveca v Severni Ameriki, ne glede če je organiziran ali ne. Ameriška delavska federacija se prav dobro zaveda tega dejstva. Ravnino tako se zaveda, da ne bo vse strokovno organizirano delavstvo posredovalo v interesu rudarjev, tedaj se prav lahko zgodi, da bo trpel vse delavsko gibanje. To je vzrok, da se pričakuje, da konvencija odglasuje soglasno, da se ustanovi centralni komitej za pobiranje finančnih prispevkov, da se lahko deli podpora v takih rudarskih krajih, v katerih je pomoč najbolj potrebna. Okoli dva milijona članov Ameriške delavske federacije zdaj dela in se nahajajo v polozaju, da lahko prispevajo v stavkovni sklad za pomoč rudarjem. Glasovi, ki izrekajo, da je treba nekaj storiti za rudarje, že prihajajo. In če se rudarjem da le nekaj denarne pomoči v juniju in juliju, bodo zmagali.

Po zelo natančnem proračunu zdaj producira od 18,000,000 do 20,000,000 ton premoga na mesec. Porabijo pa premoga na mesec da 350,000,000 ton. Konzum premoga se veča od tedna do tedna. Sredi julija ne bo premoga v delželi in zahtevalo se bo najmanj deset milijonov ton premoga mesečno več, kot ga lahko producira vse neunijski rudniki. Rudarji, organizirani v organizaciji United Mine Workers of America so prenesli marsikatero trpljenje v pretklosti in pripravljeni so trpeti tudi še v juniju in juliju, kajti zavedajo se, da se bodo morali podjetniki z mehkega in antracitnega premogovega polja podati.

Kdor čita delavske liste, se lahko prepriča, da je med rudarji, ki so zastavili v neunijskih rudnikih ravno tako visoka morala, kot med rudarji, ki so zastavili v neunijskih rudnikih. Zaradi tega je dolžnost vsega organiziranega delavstva, da v tem gigantičnem boju priskoči na pomoč stavkujučim rudarjem, da toliko preje izvojujejo zmago. V takih resnih časih in ob času tako velikih stavk ne zadostuje, da se izreče samo simpatija do stavkarjev, ampak pomagati je treba v stavkovnem skladu, da je zmaga rudarjev tem sigurnejša.

BANDITJE SO ŠLI V PAST.

Eden mrtev, drugi ranjen.

Gary, Ind. — Na cesti med Garyjem in Hammontom je bilo opropanih več avtomobilistov. Policijski se je odločila, da nastavi past banditom.

Policinski saržent John Kuntz je ustavil svoj avtomobil na somotnem kraju. Spremljal ga je policajec Walter Moritz, ki je bil prebolezen v ženo. Na vsaki strani avtomobila je ležal v jarku še en policajec v zasedi.

Policaja v avtomobilu sta se obnašala kot zaljubljeni parček. Kmalu je pridržal mimo avtomobil in se ustavil malo proč od policajkega avtomobila. Voznik tujega avtomobila je pognal avtomobil nazaj in iz njega sta skočila dva tuje. Blizala sta se poletiškemu avtomobilu in ko sta bila došli blizu, sta potegnila samokres in ukazala: "Roke kviko!"

Policaja, ki sta bila skrita v jarku, sta odprla ogenj. Ubila sta 28-letnega Lloyd Parisciana iz Oscontea, Wis. 21-letnega Howarda Fowlerja, ki je bil težko obstrelen, ko je hotel pobegniti.

MORGAN JE DRUGI KAJZER, PIŠE NEMŠKI LIST V BERLINU.

Berlin, 31. maja. — "J. Pierpont Morgan, kralj ameriških finanč, je po milosti kapitalizma nekronan kajzer vsega sveta." — Tako piše tukajšnji "Welt am Montag", ki dostavlja: "Toda kajzer Morgan ni svetovni vladar po milosti kakega slučaja. Vsak idijot, ki je bil slučajno najstarejši sin vladarja, je bil poklican voditi usodo naroda, ampak finančni vodja se je poklical sam, čeprav so njegove pridobitve brez moralnih temeljev."

MEZDNA SUŽNOST OTROK V NAJLEPŠEM CVETJU.

Več ko 5000 otrok od 3. do 15. leta starosti gara v tekstilni industriji.

DELO UBLJA OTROKE FIZIČNO IN DUŠEVNO.

Providence, R. I. — (Federated Press. Eugene Lyons.) — V okoliških tekstilnih industrije v Rhode Islandu, kjer je zdaj stavka, še vedno eksistira otroška mezdna sužnost v najbrutalnejši formi. Otroci, telesno pokvarjeni in duševno otopeni vsled dela, se mučijo doma, v nezdravih stanovanjih. Garajo dolge ure in 80 odstotkov otrok dobi manj ko deset centov na uru.

Delavcem so že davno znane te razmere, toda zdaj so dobile uradni pečat avtentičnosti. Zastopniki vladnega departmента za delo so si ogledali te razmere od blizu in jih postavili z vsemi njihovimi grozotami v javno luč.

Preiskava je dognala, da je zaposlenih več ko 5000 otrok, med katerimi je 1069 otrok, ki so stari od pet do deset let; daje je 56 otrok od petega do šestega leta in 39 otrok od tretjega do petega leta. Ostali so stari od deset do petnajst let.

Najmlajši otroci zaslužijo povprečno eden cent na uru; vedno pa petdeset odstotkov malih sužnjev prejme manj ko pet centov na uru, dočim osemdeset odstotkov dobi največ 10 centov.

Stanovanja, v katerih delajo otroci — namesto da bi sedeli v šoli — niso podobna človeškemu bivališču, pač pa hlevom. Navadno je ena sama soba brez oken, ki je obenem delavnica in spalnica, kjer spi pet do šest otrok.

Starši, katere so zastopniki de-

partmanta za delo izpravili, so rekle, da so primorani držati otroke pri delu, ker sami ne zaslужijo dosti in otroci morajo pomagati.

Večinoma so portugalske, španske, italijanske in poljske narodnosti.

Odkar so mnoge tovarne zaprte vsled stavke zaradi znižanja mezde za dvajset odstotkov, se je otroško delo govečalo v nekaterih krajih.

Otroci največ nabirajo jagode na ovratnice in rožne vence, vključno kamenke v cenene dragulje, izdelujejo vojaške gume, navajajo nit za šipke in opravljajo druge take reči.

OBDAVČENJE OLJA V MEDIKI.

Washington, D. C. — Mehniška časnikarska agencija je prejela dekret za obdavčenje olja v Mehiki, ki ga je podpisal mehiški predsednik Obregon. Ameriški vodilni oljni industrijali so konfiričirali z Obregonom in obdavčenje je bilo izvršeno na podlagi sporazuma med konferenci.

Od kubičnega metra dobrega petroleja, ki ima .95 gostote, se plača v mehiškem denarju \$1.57, v ameriškem zlatu pa \$1.78 daska, ako je trčna cena za kubični meter petroleja \$15.72. Od petroleja, ki ima .93 gostote, se plača v mehiškem denarju \$1.76.

En kubični meter drži 8 sodov in eno četrtinkino soda.

VРЕМЕ.

Chicago in okolica: V petek jasno in hladno. Severozapadni in zapadni vetroti. Temperatura v zadnjih 24 urah: najvišja 66, najnižja 58. Solnce izide ob 5:17, zaide ob 8:14.

GOMPERS SE BO ZOPET HUDO ZNOJIL NA KONVENCIJI.

ORGANIZACIJA ŽELEZNISKIH IN PAROBRODNIH PISARNIŠKIH USLUŽBENCEV PREDOŽI REORGANIZACIJO STROKOVNE ORGANIZACIJE.

Na konvenciji organizacije je bila sprejeta potrebná rezolucija.

Washington, D. C. (Federated Press). — Delegacija organiziranih železniskih in parobrodnih pisarniških uslužbencev, skladisihnih delavev in postajnih uslužbencev bo na prihodnji konvenciji Ameriške delavske federacije zagovarjala, da se uvede industrijski unionizem za vsako industrijo in da se vse železničarske organizacije združijo v eni organizaciji.

Ta organizacija je obdržala svojo konvencijo v Dallasu, Tex., in ko je bila tozadnevna rezolucija predložena, je zanj soglasno glasovalo vseh 1047 delegatov. Pravzaprav sta bili predloženi dve rezoluciji. Rezolucija štev. 31 se podeli s položajem v transportaciji in rudniški industriji, rezolucija štev. 32 pa samo z industrijskim unionizmom. Zadnja rezolucija je skoraj popolnoma podobna rezoluciji, ki jo je sprejela Delavska federacija v Chicagu.

Samuel Gompers, predsednik Ameriške delavske federacije, je svoječasno silno napadel rezolucijo Delavske federacije v Chicago. Samoposebi se razume, da bo Gompers zopet znojil na konvenciji Ameriške delavske federacije, ako ga doležejo blisko podjetnikom.

Podjetniki so dobro organizirani, kar se zdaj počaka pri vsem napadu na delavsko strokovno organizacijo. Sedanja forma Ameriške delavske federacije je bila mogoča dobra v preteklosti, dokler niso podjetniki spopolnili svoje organizacije, dandas pa ne odgovarja več praktični potrebi in duhu časa. Ako se forma Ameriške delavske federacije ne reorganizira, ne bo mogoča uspešno braniti delavskih pravic.

Rudarji vztrajajo pri svojih originalnih zahtevah, da se mora mezda povzdigni za dvajset odstotkov.

Zadnja rezolucija informira zastopnike premogovniških podjetnikov z polja mehkega premoga; okrog 1500 operatorjev se je sešlo v Washingtonu 31. maja. Sklicevanje te konference je bilo povod govorilca, da mogoč bo Hoover na iniciativi administracije uradil operatorje na sestanek z rudarji zaradi končanja stavke.

Krogli administracije so ga hitro pojasnili, da Hoover ne bo govoril z operatorji o stavki, marveč samo o cenah premoga. Na dnevnem rednu konference je vprašanje, kako se bi operatorji omojili z cenami premoga kolikor se ga nakopije v neunijskih rovin tehnik stavke, da se prepreči spekuliranje in navajanje cen vsled pomanjkanja premoga.

New York, N. Y. — (Federated Press.) — Mezna konferenca med rudarji in operatorji z polja trdrega premoga se zopet snide 2. junija. Rudarji so odgovorili operatorjem na njihovo predlogo za znižanje mezde za 21 odstotkov, da bi bili morilci svojih lastnikov, otrok, ki so sprejeli znižanje.

Rudarji vztrajajo pri svojih originalnih zahtevah, da se mora mezda povzdigni za dvajset odstotkov za pogodbene rudarje in za dolar dnevno za rudajo, ki imajo drnevno mezdo. Rudarji dalje zahtevajo, da se naj operatorji podneste preiskavi, ki pokaže, da se cena premoga lahko zniža za pet dolarjev pri toni in operatorji bodo še vedno imeli lep dobitek, ne da bi jim treba znižati mezdu.

Zastopniki rudarjev priporočajo podjetnikom, da naj se pridružijo zahtevi zvezne obrtništve in meddržavne trgovske komisije.

Prva zahteva, da se preračunajo prodejci stroški, druga pa želi, da se preračunajo transportni stroški za premog od rudnikov do tega.

Zadnja rezolucija informira zastopnike premogovniških podjetnikov z antracitnega polja.

Zadnja rezolucija informira zastopnike premogovniških podjetnikov z antracitnega polja.

Zadnja rezolucija informira zastopnike premogovniških podjetnikov z antracitnega polja.

Zadnja rezolucija informira zastopnike premogovniških podjetnikov z antracitnega polja.

Zadnja rezolucija informira zastopnike premogovniških podjetnikov z antracitnega polja.

Zadnja rezolucija informira zastopnike premogovniških podjetnikov z antracitnega polja.

Zadnja rezolucija informira zastopnike premogovniških podjetnikov z antracitnega polja.

Zadnja rezolucija informira zastopnike premogovniških podjetnikov z antracitnega polja.

Zadnja rezolucija informira zastopnike premogovniških podjetnikov z antracitnega polja.

Zadnja rezolucija informira zastopnike premogovniških podjetnikov z antracitnega polja.

Zadnja rezolucija informira zastopnike premogovniških podjetnikov z antracitnega polja.

Zadnja rezolucija informira zastopnike premogovniških podjetnikov z antracitnega polja.

Zadnja rezolucija informira zastopnike premogovniških podjetnikov z antracitnega polja.

Zadnja rezolucija informira zastopnike premogovniških podjetnikov z antracitnega polja.

Zadnja rezolucija informira zastopnike premogovniških podjetnikov z antracitnega polja.

Zadnja rezolucija informira zastopnike premogovniških podjetnikov z antracitnega polja.

Zadnja rezolucija informira zastopnike premogovniških podjetnikov z antracitnega polja.

Zadnja rezolucija informira zastopnike premogovniških podjetnikov z antracitnega polja.

Zadnja rezolucija informira zastopnike premogovniških podjetnikov z antracitnega polja.

Zadnja rezolucija informira zastopnike premogovniških podjetnikov z antracitnega polja.

Zadnja rezolucija informira zastopnike premogovniških podjetnikov z antracitnega polja.

Zadnja rezolucija informira zastopnike premogovniških podjetnikov z antracitnega polja.

Zadnja rezolucija informira zastopnike premogovniških podjetnikov z antracitnega polja.

Zadnja rezolucija informira zastopnike premogovniških podjetnikov z antracitnega polja.

Zadnja rezolucija informira zastopnike premogovniških podjetnikov z antracitnega polja.

</

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOSTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOSTE

Cene oglašev po dogovoru. Rokopisi se ne vrnejo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) \$5.00 na leto. \$2.50 za pol leta in \$1.25 za tri meseca; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 za pol leta, \$1.65 za tri meseca, in za inozemstvo \$8.00.

Naslov za vse, kar ima stik z listom:

"PROSVETA"

2657-59 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenic National Benefit Society.

Owned by the Slovenic National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

"MEMBER of The FEDERATED PRESS"

© 1922

Datum v oklepanju n. pr. (April 30-22) poleg vašega imena na naslovnici pomeni da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite jo pravilno, da se vam ne ustavi list.

ZNIŽANJE ŽELEZNICARSKE MEZDE.

Če je še kdo, ki ni na jasnem, kaj pomeni normalnost, katero so obljubili republikanci, da jo uvedejo, vezdaj, ko je železniški delavski odbor odločil, da se zniža mezda železniškim delavcem, ki so zaposljeni pri vzdrževanju železnic. Na kratko povedano pomeni normalnost: nizke delavske mezde, draginja in visoke profite za privatne bizniške interese. Saj tako razumejo normalnost republikanska stranka, ki je zdaj v sedlu, in veliki bizniški interesi.

Ne verjemite republikancem, ne verjemite demokratom, so svarili politično organizirani delavci svoje tovarishe in farmerje, ker se boste kesali, svoje lahkovnosti. In kako je ljudstvo poslušalo ta svareči glas? Sišo je bilo osemletnega demokratičnega gospodarstva! Mesto da obrne hrbet profesionalnim političarjem, je storilo svojo staro napako. Pozabilo je Tafta in njegovo administracijo in volilo je republikance pri zadnjih predsedniških volitvah.

Gospodje v Wall Streetu so ta pojav tako razumeli, da ljudstvo želi dobre šibe, da ga tepe. In preskrbeli so to šibo!

In šibanje se je vršilo po vrsti. Najprvo so prišli na vrsto farmerji, menda za to, ker so oddali največ glasov za republikanske političarje. Za njimi so "tepeškali" razne industrijske delavce, zdaj so na vrsti železničarji, za njimi pridejo pa ruderji, ako ljudstva ne sreča pamet letos pri jesenskih volitvah.

Kako fino je bila izigrana poteza za znižanje mezde železniških delavcev. Najprvo so znižali prav malo voznilo za tovorno blago. Tiskarsko črnilo se še ni dobro posušilo na časopisih, ki so prinesli to vest, in že so obvestili javnost, da se zniža mezda najbolj občutno tistim železniškim delavcem, ki so najslabej plačani in vrše izredno težko delo. In zakaj tako?

Ce smo odkritosrčni moramo povedati, da so vpraviti delavci najslabeje organizirani, ki prejemajo najnižjo mezdo. Vsled današnje forme v strokovni organizaciji jim pa ne morejo priskočiti na pomoč drugi delavci na železnicih, ker so njih organizacije na lastno škodo pocepiljene po kategorijah. Kakor je ves kapitalistični svet sebičen, ravnotako je sebična forma strokovne organizacije železničarjev po kategorijah.

Za najslabeje plačanimi železniškimi delavci pridejo na vrsto druge železničarske kategorije. Od zdolaj navzgor pojde, dokler ne bodo doseženi najbolje plačani železniški uslužbenci. Vsaka kategorija bo tepena posebej, profit od tega bodo pa imeli železniški magnat. Tako je v kapitalističnem gospodarstvu in redu.

Samo zabavljanje na železniške magnate ne pomaga nič. Dokler bodo delavci samo zabavljali in ničesar resnega podvzeli, da se zboljša njih položaj, bo tako kot je zdaj.

Kaj pa je to resno, kar morajo delavci podvzeti, da se izboljša njih življenski položaj ali da obdrže, kar so si pridobili v večletnem boju z velikimi žrtvami? Reorganizirati morajo svoje strokovne organizacije in jih vspodbudit za boj s privavnimi bizniškimi interesimi. Delavska organizacija mora biti tako formirana, da kadar je na pr. kot na železnicah napadena ena kategorija železniških uslužbencev, da ji lahko priskočijo na pomoč vsi železniški uslužbenci. Pogledati je treba le železniške magnate. Kadar oni nastopijo proti železniškim uslužbencem, tedaj so vsi privavnii bizniški interesi složni. Železniškim magnatom pomagajo bankirji, tovarnarji, stavbinski in premogovniški podjetniki, trgovci in seveda vse kapitalistično časopisje.

Vprav pri sedanjem znižanju mezde ponavlja to časopisje staro in že večkrat pogreto laž, da bo zaradi znižanja mezde dobilo najmanj okoli dve sto tisoč delavcev delo. Ravno tako je to časopisje lagalo, ko je bil Esch-Cumminsov zakon pred kongresom. Z velikimi črkami je slikalo prosperitet, katero bo deležno ameriško ljudstvo, ako kongres sprejme transportno postavo. Kongres je sprejel zakon. Ljudstvo je dobilo mesto prosperitet gospodarsko krizo. Pet milijonov delavcev je bilo brez dela. Prosperiteta se je pa razlila le prek železniških baronov, kajti garantiran jih je bil 6-odstotni dobitek.

Za delavstvo pa ne zadostuje, da reorganizira le svoje strokovne organizacije. Organizirano mora biti tudi politično. Ako bi v kongresu sedejo saj sto pravih delavskih zastopnikov, bi ne prišlo do znižanja mezde na železnicah, kajti železniški magnat je bi se bali, da bi klic po

nacionalizaciji železnic tako mogočno zaoril, da ga kongres ne bi mogel preslišati.

Kdor trdi, da je za delavstvo politična organizacija nepotrebna, ta ne razume niti gospodarske abecede, še manj pa, kaj beseda politika sploh pomeni.

SLIKE IZ NASELBIN.

Walsenburg, Colo. — V vsakem drugem slučaju bi mi bilo mnogo ljubje poročati v svet o takojšnjih razmerah kakor pa v sedanjem, ko ne morem naznamati o ničemer povoljno. Daznavno se stavkuječi premogarji veste in zveste držijo v unijah vrstah, vendar užali vsakega poštenega delaveca, ko vidi, kako vsako jutro kobacajo proti rovom. Producija premoga ni tako velika kot o tem kričijo operatorji, vendar še skudujejo s svojim delom samim sebi kakor tudi nam, za kar se bodo nekoč gotovno še brdiko kesali, toda bo brkone prepozno.

Kar se tiče Slovencev, jih v takojšnjih okolicah ni veliko število, da bi opravljali delo, boljše pa bi seveda bilo, da bi se tudi ti spaševali. Če ne bodo storili svojih dolžnosti, bomo morali z njimi postopati po pravilih, to se pravi, da jih bomo črtali iz društvenih imenikov.

Sedanja stavka nam živo dokazuje, koliko zagovornikov imamo mi delavec v poslanski zbornici Unije kakor države ali pa drugih državnih uradov. Enega samega zastopnika imamo v kongresu. Meyer London, dočim bi jih potrebovali najmanj še petdeset. Volitve se nam bližajo z naglico, tedaj se spomnite delaveci, komu boste oddali svoje glasove. Bič, ki smo si ga sami spletli pri zadnjih volitvah, nas sedaj prav neusmiljeno udriha. Če jim bomo še pri naslednjih volitvah dali palico v roke, smo lahko prepričani, da bodo po nas udrihali še toliko bolj in bomo do dobrega pečeni pri mesečni svetlobi kakor je bila ribnica riba. — J. O.

Westmoreland, City, Pa. — Tudi mi smo na stavki ter se boriemo z našimi sobrati za boljši obstanek. Po kompanijskih barah imamo dovolj kompanijskih delavcev, ki imajo nalogo stražiti najeteže. Ponosni smo lahko, da med temi ljudmi ni nobenega našega rojaka, ki bi opravljal delo za kompanijo med stavko. — Tačko je treba, bratje, zotrpini, da vtrajamo in smo složni, poleg tega pa prigovarjamo in podučujemo tudi druge, da je sedaj njih mesto samo v stavkovnih vrstah. Če bomo složni do konca stavke, kakor smo sedaj, bodo morali ukloniti mogočni podjetniki svoj tihlik. Z vsemi "prostovoljnimi" delavci, ki se ne odzovejo vsem klicem stavkuječih rudarjev za pridružitev, pa bomo vedeli po končani stavki napraviti obračun. — F. R.

Eldersville, Pa. — Bolj redki so dopisi iz naše naselbine, zato moram zopet nekaj poročati. Počivamo še vedno, le nekaj priljnjencev imamo, ki obratujejo in za malenkostno plačo pomagajo podjetnikom pleti bič za nas vse, ki smo tu naseljeni in one, ki se bodo še sem naselili. Med onimi, ki še delajo, sta tudi dva Slovence, član SSPZ; eden je član društva št. 139 v South Burgettstownu, drugi pa član društva št. 146 v Alasburgu, Pa. Pričevanje sem že njima, da bi puščila delo, pa me je eden zavrnil, da naša unija ni za nič in tudi naša plačilna lestvica ne. Začel sem prvega vpraševanje, če ve, zakaj smo na stavki, ali za še nadaljnje priznanje dosedanje plačilne lestvice ali za znižanje itak borne mezde in nato seveda ni vedel kaj odgovoriti. Samo nasproten je naši rudarski organizaciji, ne počiva pa, zakaj je tako.

Omenjeni društvi naj posvarita oba svoja člana, da ne bo kdo prišel v javnost s celima njihovimi imenoma in pokala na najnižja pravila, da je proti pravilom vaših društev opravljanje takega dela.

Slišal sem, da so se zbrali v eni bližnjih naselbin premogarji, da gredo na Colliers, W. Va., in rovne W. Va. in Pittsburgh Coal Co., s kompanijskim šerifom. Naložili jih je na toyorni avtomobil in se odpeljal z njimi na omenjeni kraj. Bili so pa baje med potjo napadeni od stavkarjev, ki so jim preprečili dohod k onim rovom. Vsekakor je bil ta njihov nastop umesten, o čemur pa bi bilo dobro, da bi kdo poročal z bližnjo naselbino, da bi zvedel o tej avanturi omenjenega kompanije.

zimov, kozaci se najdose na mestu, gdje se masa sakupila u ljestvju broju, okoli 400, i podobice svoje vrance kroz maso do organizatora, i zapitase, kdo nju može dozvoliti za udržavanje ove skupštine. Organizator ih zapitao sa ljestvju besedjem: "Dali ste vi došli, da razstjerate skupštinu?" Odgovor je bio: "da". I onda organizator okrenuo se proti masi in kazao, da se mirno razidu. Massa se počela mirno razilaziti; kozaci nisu bili zadovoljni sa ovim mirnim razilazom, te počele natjerivati svoje konje na mirne strajkace i udarati ih s svojim batinama po glavama, da bi ustane, da nebi pokovali na novu udržati skupštinu.

Iza ove razstjerane skupštine, otisao je organizator u Greensburg, Pa., prijaviti šerifu što se dogodilo, i zamolio šerifa, nek dođe osobno ili neka pošalje soga namjesnika u Export, Pa., na dođujuću skupštinu, koja se ima obdržati na farmi John Duffa, u West Exportu, Pa., 15. aprila 1922.

I ova skupština obdržana bez ikakvog zadirkivanja po kozacima samo vrijeme nije dalo održati, da se svrši skupština sa potpunim zadovoljstvom, i zato smo zasvali treću na 18. aprila 1922. na istoj farmi, i ova je bila posjećena po dva puta u večem broju nego ikoja prije. Radi nasilja i slabega vremena prije nije nam bilo moguće, da se masa organizira, ali i ovdje so kozaci najdose da i ova skupština rastjeraju, ali im nije uspjelo, pošto farmar je protestirao i upitao ih, što imaju na njegovoj zemlji. U tom oni navale na njega starog čovjeka po prilici okoli 55 godina, i počele ga natezati njih dvojica. Njegov sin nije mogao gledati svog staroga oca, pa poleti da braći; a i strajkari nisu mogli, da mirne duše gledaju pa i oni poletiše u pomoć, te izstjerase kozake bez pušaka i bez onih tvrdih skriljaka. Ostali bili bili i bez kojega, ali konji su pametniji nego kozaci.

I nakon što su kozaci bili izstjerani, skupština je nadalje nastavila svoj rad, u kojem se je organizirala cijela masa, i odabrala ežder odbor za Local No. 5248, U. M. W. of America, Export, Pa.

Nasije na farmera, američanskog državljanina nije prestalo po kozacima. Poslije skupštine dođeće drugi kozaci po njega i organizatora, i odvedose njih pred mjestnog suda u Greensburg, Pa. Isti je zastrazio jamčevinu od \$500,00 za svakoga do okrugnog suda u svibnju mjesecu, ali evo je već konac svibnju, a o sudu proti farmaru nema glasa, pošto baruni znaju, da su na krivom stalištu, te se ne upaju doći pred okrugnu porotu.

Nasilje što su počinili na nas, nije njima bilo dosti, nego počesli i na mirne gradjane u Exportu, Pa., i tako je morala mjesna uprava poduzeti korake, da jih zastaviti u njihovom nevaljanom nedjelju. Zato moramo zahvaliti mjesnoj upravi, a najviše doktoru E. L. Piperru, kao predsjedniku Export Borough Councila, koji nam je dozvolio, da slobodno idemo po ulici.

Prestala su nasilja po mjestnim ulicama, i baroni sa svojim strelicima otpušte se oni na svoja zemljišta, da tamko prkoše, i eto počeli su pripravljati, da dobiju strajkolomaca. U okolini Mine no. 1, što zovemo White Block, i sto gdje naši baruni postavile jednu veliku baraku, da dođeju u večem broju strajkolomaca, ali i tu se prevarise. Jedno podne vidio si gdje jada naši strajkovi vozi krevete i drugo pokutstvo, kao da misli taj isti dan doći na hiljadu strajkolomaca. U okolini Mine no. 1, što zovemo White Block, i sto gdje naši baruni postavile jednu veliku baraku, da dođeju u večem broju strajkolomaca, ali i tu se prevarise. Jedno podne vidio si gdje jada naši strajkovi vozi krevete i drugo pokutstvo, kao da misli taj isti dan doći na hiljadu strajkolomaca. U okolini Mine no. 1, što zovemo White Block, i sto gdje naši baruni postavile jednu veliku baraku, da dođeju u večem broju strajkolomaca, ali i tu se prevarise. Jedno podne vidio si gdje jada naši strajkovi vozi krevete i drugo pokutstvo, kao da misli taj isti dan doći na hiljadu strajkolomaca. U okolini Mine no. 1, što zovemo White Block, i sto gdje naši baruni postavile jednu veliku baraku, da dođeju u večem broju strajkolomaca, ali i tu se prevarise. Jedno podne vidio si gdje jada naši strajkovi vozi krevete i drugo pokutstvo, kao da misli taj isti dan doći na hiljadu strajkolomaca. U okolini Mine no. 1, što zovemo White Block, i sto gdje naši baruni postavile jednu veliku baraku, da dođeju u večem broju strajkolomaca, ali i tu se prevarise. Jedno podne vidio si gdje jada naši strajkovi vozi krevete i drugo pokutstvo, kao da misli taj isti dan doći na hiljadu strajkolomaca. U okolini Mine no. 1, što zovemo White Block, i sto gdje naši baruni postavile jednu veliku baraku, da dođeju u večem broju strajkolomaca, ali i tu se prevarise. Jedno podne vidio si gdje jada naši strajkovi vozi krevete i drugo pokutstvo, kao da misli taj isti dan doći na hiljadu strajkolomaca. U okolini Mine no. 1, što zovemo White Block, i sto gdje naši baruni postavile jednu veliku baraku, da dođeju u večem broju strajkolomaca, ali i tu se prevarise. Jedno podne vidio si gdje jada naši strajkovi vozi krevete i drugo pokutstvo, kao da misli taj isti dan doći na hiljadu strajkolomaca. U okolini Mine no. 1, što zovemo White Block, i sto gdje naši baruni postavile jednu veliku baraku, da dođeju u večem broju strajkolomaca, ali i tu se prevarise. Jedno podne vidio si gdje jada naši strajkovi vozi krevete i drugo pokutstvo, kao da misli taj isti dan doći na hiljadu strajkolomaca. U okolini Mine no. 1, što zovemo White Block, i sto gdje naši baruni postavile jednu veliku baraku, da dođeju u večem broju strajkolomaca, ali i tu se prevarise. Jedno podne vidio si gdje jada naši strajkovi vozi krevete i drugo pokutstvo, kao da misli taj isti dan doći na hiljadu strajkolomaca. U okolini Mine no. 1, što zovemo White Block, i sto gdje naši baruni postavile jednu veliku baraku, da dođeju u večem broju strajkolomaca, ali i tu se prevarise. Jedno podne vidio si gdje jada naši strajkovi vozi krevete i drugo pokutstvo, kao da misli taj isti dan doći na hiljadu strajkolomaca. U okolini Mine no. 1, što zovemo White Block, i sto gdje naši baruni postavile jednu veliku baraku, da dođeju u večem broju strajkolomaca, ali i tu se prevarise. Jedno podne vidio si gdje jada naši strajkovi vozi krevete i drugo pokutstvo, kao da misli taj isti dan doći na hiljadu strajkolomaca. U okolini Mine no. 1, što zovemo White Block, i sto gdje naši baruni postavile jednu veliku baraku, da dođeju u večem broju strajkolomaca, ali i tu se prevarise. Jedno podne vidio si gdje jada naši strajkovi vozi krevete i drugo pokutstvo, kao da misli taj isti dan doći na hiljadu strajkolomaca. U okolini Mine no. 1, što zovemo White Block, i sto gdje naši baruni postavile jednu veliku baraku, da dođeju u večem broju strajkolomaca, ali i tu se prevarise. Jedno podne vidio si gdje jada naši strajkovi vozi krevete i drugo pokutstvo, kao da misli taj isti dan doći na hiljadu strajkolomaca. U okolini Mine no. 1, što zovemo White Block, i sto gdje naši baruni postavile jednu veliku baraku, da dođeju u večem broju strajkolomaca, ali i tu se prevarise. Jedno podne vidio si gdje jada naši strajkovi vozi krevete i drugo pokutstvo, kao da misli taj isti dan doći na hiljadu strajkolomaca. U okolini Mine no. 1, što zovemo White Block, i sto gdje naši baruni postavile jednu veliku baraku, da dođeju u večem broju strajkolomaca, ali i tu se prevarise. Jedno podne vidio si gdje jada naši strajkovi vozi krevete i drugo pokutstvo, kao da misli taj isti dan doći na hiljadu strajkolomaca. U okolini Mine no. 1, što zovemo White Block, i sto gdje naši baruni postavile jednu veliku

RAZBURJENJE V POLI- TIČNIH KROGIH NARAŠČA.

OD VSEH STRANI DEŽUJEJO
NAPADI NA JUSTIČNEGA
TAJNIKA.

Celo zagovorniki stare garde mu
priporočajo resignacijo.

Washington, D. C. (Federated Press). — Zdaj ni več vprašanje, ako Daugherty zapustil kabinet zaradi Morse-Wilkerson-Felderjevega škandala, ampak vprašanje je tukaj, če resignira, preden se proti njemu uvede otožno postopanje.

'Rezigniraj!' kliče dnevnik New York Tribune, zagovornik stare garde. Prenesti ne more več, da justični departmam vodi človek, ki je ponovno oviral kazensko postopanje proti vojnim grafterjem in korumpirionistom, poleg je pa prišla v javnost že zarota o pomembnosti Morseyja.

"Podaj ostavko!" odmeva iz dnevnika "New York Times", največjega nasprotnika vsakega napredka, ker vidi, kako se trese struktura wallstreete kontrole zaradi valov, ki jih povzroča ljudski protest. Da se reči Morgan, jeklarski, premogovniki in železniški magnatje, naj Daugherty gre.

"Obtožite ga!" je nasprotnejši kongresnik Woodruff iz Michigana in Johnsona iz Južne Dakote, ki ga je senator La Follette ponovil že bolj resno. Woodruff in Johnson dozajdajo nista nastopila v tej smeri, ali razmere se tako hitro spreminja, da se lahko uvede uspešno otožno postopanje, ker Daugherty lepo sedi, rok za obtožbo po določenem zakonu vojnih grafterjev pa poteka v njih interesu, ki so odnesli na stotine milijonov plena.

Tako veliko je razburjenje v političnih krogih v Washingtonu zaradi vojnih korumpirionistov, odkritij po senatorju Carawayju, ker je Daugherty pomagal Morseyju iz atlantske ječe s pomočjo predsednika Tafta, da je senator Watson iz Georgije podvzel splošen napad na ves kabinet in ga obtožil, da zaradi tega zagovarja veliko armado, da "se drži proletarij dol!", kadar se ljudstvo naveliča stradati. Watson je dalje izjavil, da tvrdka Morgan & Co gospodari nad Hardingovo uradno družino. In imenoval jo Hooverja, Mellona, Daughertyja in Falla kot službenike organiziranega bogastva. "Fall", je reklo senator Watson, "se kadi in kapljik s škandalom Standard Oil družbe".

"Ali bodo milioni državljanov v tej deželi ponižno stradali, ko Mellon, Morgan in Wall Street vladajo deželo!" je vprašal senator Watson. "Ameriško ljudstvo ne bo stradalo. Naveličalo se je razmer, kakršne so Kapitalisti zadaj za administracijo zahtevajo veliko stalno armado, da drže domovino?"

V sredo so mislili, da bo predsednik podpiral Daughertyja ne glede na to, kako napadajo justičnega tajnika. Zdaj, ko časopisje povsod sugestira, da Daugherty odgovori ali da gre, sodijo voditelji republičanske stranke, da Harding ne more več dolgo časa nositi butare. Eden ali pa dva meseca, pravijo, ostane Daugherty največ v uradu.

Senator La Follette je pospeljal akcijo, ko je v četrtek predložil senatu pismo od Samuel Untermyerja, odvetnika lockwoodovega preiskovalnega odsekova v New Yorku, v katerem je zahteval, da zvezni državni pravnik v New Yorku takoj nastopi proti General Electric kompaniji zaradi korupcije v vojnem času. Na to je La Follette pozval Daughertyja, da prepreči ustanovitev novega jeklarskega trusta. Dejal je, da ga je senatski tajnik obvestil, da je justični tajnik po dveh tednih polnoma prezrel senatovo zahtevo, po kateri je Daugherty smel sporoditi senatu, kakšne korake je podzel, da prepreči združitev jeklarskih družb. Cital je neko žanikarsko poročilo, ki pokazuje, da se je združitev izvršila, in časnikarski intervju, o katerem se je izrazil, da je "lahkomiseln" in "nečasten".

"Skrajni čas je", je reklo La Follette, "da javnost vpošteva obnašanje načelnika justičnega departmama ... ki je pokazal, da tako slabo razume svoje dolžnosti, ki mu jih naklada zakon ... Mislim, da je njegova dolžnost, da prepreči združitev tega jeklarskega trusta, in če tega ne storis, tedaj je to prilika za končno proceduro ..." Ta procedura bo vedno uveden otožno

no postopanje, češ, da je Daugherty prelomil prisojo, da pazi na to, da se zakoni izvajajo.

IZ DELAVSKEGA SVETA.

(Federated Press.)

Železniški kurjadi podpirajo rudarje. Na konvenciji bratovščine lokomotivskih kurjačev v Houstonu, Tex., je bila sprejeta rezolucija, ki se glasi, da je dolžnost kurjačev podpirati stavkujoče rudarje finančno, moralno in drugače. "Njihov boj je naš boj," pravi rezolucija.

Kurjadi za stavko. Železniški kurjadi, ki zborujejo v Houstonu, Tex., so izjavili v rezoluciji, da take stopijo v stavko, ako vladni železniški delavski odbor tudi nujnega zniža mezzo.

Gestni delavec v Springfieldu. Gestni delavec v Springfieldu, Ill., so zagrozili s stavko, ako jim pogodbjeniki ne plačajo 65 do 90 centov na uro.

V TOVARNAH ZA ČEVLJE PRIČNO ZOPET DELATI.

Lynn, Mass. — V šestdeset tovarnah za izdelovanje čevljev, v katerih dela okoli petnajst tisoč delavev, prično z delom. Mezdno vprašanje še ni izravnano. Gre za 15-odstotno znižanje mezde. Pogajata se podjetniška organizacija in organizacija čevljarskih delavev Allied Shoe Workers Council. Zadeve, v katerih pride do sporazuma, se smatrajo za rešene, druge neredne zadeve se pa izročajo v poravnava državnemu razsodilcu.

Tovarnarji so zahtevali, da se mezda zniža za dvajset odstotkov. Delaveci so pristali na 15-odstotno znižanje mezde za časa pogajanj. Nekatere tovarne so bile zaprte skozi enajst mesecov. Delaveci so organizirani v dveh organizacijah na veselje podjetnikov, kot je v Ameriki v navadi. Organizaciji sta Shoe Workers of America in Allied Shoe Workers. Zadnji organizacija so pridružene tri neodvisne unije.

KAJIMA PRIČAKOVATI LJUDSTVO?

Washington, D. C. (Federated Press). — Benjamin C. Marsh, ravnatelj Farmarskega narodnega sveta, je odpotoval na dvameščno govorilno turo proti zapanju. Pri svojem odhodu je reklo, da ljudstvo nima kaj pričakovati od kongresa, ako ne izvoli kongresnikov in senatorjev, ki niso pod kontrolo specifičnih interesov.

"Zbornični odsek, v katerem gospodari '11 milijonarjev', je reklo Marsh, 'ni hotel uvesti zasliljanja o LaFollette-Frearjevi predlogi o dakovu na dedičine, ki bi prisilila profitarje in osredotočeno bogastvo, da nosi svoj del vladnih stroškov. Finančni odsek je tudi odklonil zasliljanje".

"Zbornični trgovski odsek je odklonil zasliljanje o Newtonovi predlogi, ki se poča s premogom. Kongres je zaposlen z rezanjem melon za milijonarje, farmerjem, ki so brez denarja in delavecem pa daje, limone. Kongres zdaj skuša opleniti ameriško ljudstvo za milijone denarjev s subvencijoniranjem finančnih krožkov, ki dobivajo kontrolo nad ladijami načelne ljudstva, in da bo mogoče veletovarnarjem z levcico McCumber-Fordneyjeve coliniske levcice izvleči eno milijardo nezasluženega profita iz ljudstva."

Nemci ponudili Rusiji sto milijonov kreditov.

Berlin, 31. maja. — Litvinov in Krajin, ruska delegata v Genovi, sta zelo zaposlena v Berlinu. Litvinov se pogaja z nemško vlado glede raztegnjenja rapaliske pogodbe na sovjetske republike Ukrajino, Gruzijsko, Azerbajdžan in Armenijo. Krajin se pa dogovarja s konzorcijem nemških bankirjev in veleindustrijev zaradi kreditov in tovarniškega materiala za Rusijo. Skupina, kateri načeljujejo Kruppi in Hugon Stinnes, je že ponudila Sovjetski Rusiji sto milijonov zlatih mark (25 milijonov dolarjev) kredita. Zanimivo je, da je ta skupina v zvezi z ameriškimi kapitalisti. Nemški poslanik v Washingtonu dr. Otto Wiedfeldt je predstavnik Krupov.

Gornja Šlezija, druga Alzacija.

Berlin, 31. maja. — Nemška zbornica je odobrila pogodbo s Poljaki glede Gornje Šlezije, ki je bila sklenjena v Genovi. Monarhisti so razvili v zbornici Šlezko začetno odeto z črnimi trakovi in izjavili da izgubljeni del Šlezije je druga Alzacija, ki "nikdar ne izgine iz sreča nemškega naroda."

VEĽIKE DEMONSTRACIJE V SOFIJI.

"Doli s kraljem, dol si buržoazijo."

Sofija, Bolgarska, 31. maja. — Včeraj so bile v Sofiji velike kmete demonstracije ob priliku kongresa vladne kmete stranke. Več kot 12,000 kmetov je korakalo po ulicah in nosili so napis "Doli s kraljem! Doli s buržoazijo! Ljudstvo naj vlada!" Ministrski predsednik Stambulinski je dejal na javnem shodu, da odslej bo na Bolgarskem ena sama fronta, fronta kmetov in delavev proti buržoaziji.

Carigrad, 31. maja. — Iz Angrike javljajo, da je Jezuv Kemal paša, zunanjji minister turške nacionalistične vlade v Anatoliji dejal v narodni skupščini, da je bil podpisani nov dodatek k rusko-nemški pogodbi, ki bo objavljen v juniju. Dodatek določa nove vojaške klavzule, ki se natančajo na garancijo Sovjetske Rusije, da se kmalu neka balkanska država pridruži Rusiji in Turčiji.

Jezuv Kemal ni imenoval države, toda javna tajnost je, da je misli Bulgarijo, katero tira agresivna politika njenih zapadnih sosedov v narodje rusko-turške aliancije. Iz Bolgarske prihajajo vesti o veliki nezadovoljnosti in nepokoju. Vladajoča kmetetska stranka je naredila zvezo s komunisti ne zaradi tega, ker so bolgarski kmetje postali komunisti, menevč ker so jemni na veliko in malo entento.

NAČELNIK PAPIRNEGA TRUSTA ODKLANJA RAZGOVOR Z DELAVEV.

Albany, N. J. — Philip T. Dodge, predsednik International Paper kompanije, ki je poznana v Ameriki tudi pod imenom papirni trust, je zopet odklonil, da sprejme zastopnike delavev, ki stavkajo že leto dni, ker jim je kompanija hotela vsiliti odprt delavništvo. Ko so hoteli zastopniki delavev iz 32 tovarn govoriti z njim, je reklo, da se nima o dem z njimi razgovarjati. Brzojavil je: "Kompanija se ne mora dalj spuščati v brezuspešne razgovore o svojem postopanju z osebami, ki ne delajo začno".

Delaveci sodijo, da se kompanijski predsednik Dodge obnaša načelno tako očitno. Seveda kompanija ima veliko izgubo zaradi njeve trmovlajnosti. Lani ni producirala skoraj nič papirja, kajti v jeseni je pričela šele obratovati v nekaterih njenih tovarnah.

Ingradi na Ilcasoju: 40 ubitih.

Honkon, 31. maja. — Na otoku Macao, ki je portugalska posest, so izbruhnili veliki ingradi med kitajskimi kulji in afriškimi policisti, ki so v službi portugalskih magnatov. Kulji so se dvigili, ko so zamoreci posilišili več Kitajk. Na otoku je razglašeno vojno stanje. Po zadnjih poročilih je bilo 40 oseb ubitih in čez sto ranjenih.

Nemčija sprejela nove pogoje.

Pariz, 31. maja. — Nevarnost oboroženega pohoda Francozov v Rhinu je odstranjena. Nemška vlad je sprejela vse pogoje, katero je predložila reparacijska komisija v zadnjem mesecu, tikačo se odškodnine. Nemčija obljubuje v noti, katera je bila včeraj dostavljena komisiji, da reformira svoje finance in ugodji drugim zahtevam, »samo dobit mednarodno posojilo. Zdaj je na dnevnem redu vprašanje posojila.

Italijanska vladna pred krizo.

Rim, 31. maja. — Ministrski predsednik Facta in njegov zunanjji minister Schanzer stojita pred krizo, ki se kuha vsled kritike med nasprotnimi strankami v parlamentu zaradi fiaska genovske konference. Zasedanje parlamenta se otvoril te dni. Nasprotniki vladne pravijo, da je Italija potrošila 200 milijonov lir za konferenco v Genovi, toda delavači nima nobene koristi od konference.

Civilna vojna na Kitajskem.

Peking, 31. maja. — Čete mandurskega voditelja Čangtsolin, ki je bil poražen v okolišu Pekinga, so pričele rebelirati. Posadka v Harbinu se je uprla in okupirala mesto. Uporniki so zasedli vso kitajsko zemljo od Harbina do primorske Sibiri.

General Vupejfu je v strahu, da se rebeli sprosodijo z Japonci, ki žuvajo omenjeno železnicu. Okrog tisoč japonskih vojakov je garnizioniran ob železniški progri.

DOGODEKI KOT V ŠUNDROMANU.

Omaha, Neb. — Deputijski šerifi love slaboumnega Gus Grimesa, ki je dve mladi ženski zaprl v klet pod svojo kočo, v kateri ju je obdržal dva dni in dve noči. Neki H. R. Boyd ju je skušal rediti, a slaboumnec ga je ujel in prikelnil k stebru v kleti. Končno se je Boyd osvobodil vezi in rešil ženi.

O dogodku pripovedujejo ženi. Grimes je povabil mrs. Jean Jenkins in grč. Katarina McMahanovo v svoj avtomobil, da se malo peljeta po mestu. Ko je Grimes zavil iz mesta, sta ženi protostirali. Grimes je ustavil svoj avtomobil pred svojo kočo in s amokresom prisilil ženi, da sta izstopili. Odvedel ju je v klet, v kateri je bila izkopana globoka jama. Prikelil ju je k stebrom in njima dejal, da bo ta jama nujna gomila. Jenkinsova je prosila slaboumnca, da ju izpusti in mu obljubila, da storiti začnj vse, kar on zahteva, ko je prinesel mladimo ženama čokolado in "špagete".

Dal se je pa vendar omehčati po pročnjah Jenkinsove in jo je odklenil. Rekel ji je, da jo ima rad. Kasneje jo je zopet uklenil. Odnal je oba v podstrešje. Iz podstrešja je Katarina dajala znamenja Boydu. Slaboumnec je to opazil, zapustil je hišo, ujel Boydja, ga prignal v klet in ga prikelnil k drugemu stebru. Ženama je privločil slabo in spominjajo se, da so naenkrat prišli deputiji v klet, ki so ju rešili.

Povest o tem dogodku, ki se čita kot v Šundromanu, je obudila veliko senzacijo. Oblasti so najele delave, da kopljajo okoli koče, ker sodijo, da je slaboumnec tam zagrebel več svojih žrtev, katere je preje umoril.

Moskva je žalovala za Ameriščanom.

Moskva, Sovjetska Rusija, 30. maja. — Moskva je izkazala zadnjo čast Haroldu F. Blandiju, načelniku Ameriške pomočne uprave, ki je umrl 17. maja v Uffu za legarjem. Njegovo truplo je poslano v Rigo odkoder pojde v Ameriko. Na tisoče ljudstva je spremljalo krsto na kolodvor. Rdeči vojaki so korakali ob krsti. Kmetje in glavodnih provincij so poslali vence in smrekovih vejic in kmetce so spletile krasen koc, v katerem so bile všeč spominčice v znamenje, da kmetje ne bodo pozabili mož, ki je umrl za Rusijo. Moskovski sovjeti je podaril krsto najinejšega dela.

Razročenje fadistov v Rimu.

Rim, 31. maja. — Italijanska vladna je sklenila suspendirati pravico posedovanja orotja z namenom, da prepreči nadaljnje boje med fadisti in komunisti. V Bolonji so izbruhnili novi nemiri. Vlada je poslala tja vojaške čete. Irski republičani invadirali Ulster. Belfast, Irsko, 31. maja. — Vojna med severno in južno Irsko protestanti in katoličani je predurmi. Okrog 10,000 irskih republičanov je invadiralo Ulster in četrti milijarde dolarjev, z letnim deflektom več kot milijard frankov (20 milijonov dolarjev). Njen denar ni vreden več kot pet centov na dolar. Jugoslavija zdaj vrši vojno kampanjo za moratorijs, to je da se odprejo vse vredne fronte v West Fermanagh. Na tisoče protestantov je gribeljalo v okoliš Belfasta. Boji se vrše v mnogih krajih.

London, 31. maja. — V britiskih krogih raspravljajo o vprašanju, dali bodo angleške čete pomagale Ulstercem in invadirale svobodno irsko državo. Nov kaos, ki je nastal na Irskem valed vojne fronte med Irši samimi, dela velike prejavljive angleški vladni.

Tej državi — ki nima toliko prebivalcev kakor New York in nima površina značilna manj kot Nevada — se naj posodi 50 milijonov dolarjev ali ravno toliko kolikor je treba za irigiranje enega ali dveh milijonov akrov ameriške puščave, kar bi stoterno povrnil uloženi kapital!

Argument se glasi, da posojilo Jugoslaviji bo privatno, podjetniško in poslovno.

Argument se glasi, da posojilo

Slovenska Narodna

Ustanovljena 8. aprila
1904.

OTOK ZAKLADOV.

Cudoviti doživljaji malega Jacka na suhem in na morju.

Angleško spisal R. L. Stevenson.
Poslovenil J. M.

SESTI DEL.
Kapitan Silver.

XXVIII. POGLAVJE.

V sovražnikovem taboru.

Rdeča svetloba baklje, ki je razsvitljevala notranjost koče, mi je pokazala, da so se moje najhujše bojazni uresničile. Morski roparji so imeli v svoji oblasti strogo in vso zalogu živeža in drugih potreščin; tu je stal sodobek konjaka, tam je bila svinjina in kruh, kakor popreje; v neznanosti pa je povečaval moj strah dejstva, da nisem videl nobenega vjetnika. Mogel sem samo misliti, da so vsi poginili in hudo me zborilo v srec, ker me ni bilo tukaj, da bi bil z njimi vred umar.

Vsega skupaj je bilo šest roparjev; nihče drugi ni ostal živ. Petorica izmed njih je bila na nogah, zaredela v zabuhlega obrazu, ker so bili naenkrat vzbujeni in spanja, v katerega jih je zazisnila piganost. Šesti se je samo vzdignil na komolec; bil je smrtno blešči in krvava obvezna okoli glave mi je prizala, da je bil že pred kratkim ranjen in že nedavno obvezan. Spomnil sem se moža, ki je bil pri velikem napadu ustreljen in je zbežal nazaj v gozd, in nisem dvomil, da je on obstreleni.

Papiga je sedela na rami Dolgega Johna in si snaila petje. On sam se mi je zdel bolj bledega in resnega obraza, kakor po navadi. Nosil je še vedno ono fino skuteno oblico, v kateri je prikel kot odposlanec, vendar je bila že zelo slaba, umazana od ilovice in raztrgana od ostrega trnja.

"Torej tako", je dejal, "Jake Hawkins je tukaj, v resnic! Priatelj notri, ali ne, kaj? Dobro, naj bo, jaz smatram to kot prijaznost."

In vse del se je na sod za izganje in začel tlačiti svojo pipo.

"Daj, mi malo ognja, Dick," je nisem videl, da bi grožnje imel

rekel, in potem, ko je prizgal, "zadostuj!" je pristavljal, "vsični vgorci tja v kup lesa, vi pa, gospodje, naredite si po domače. Ni vam treba stati radi gospoda Jacka Hawkinse, on vam je opustil, bodite prepričani. Torej, Jakec", in je basal tobak. "Tukaj si zopet, prav prijetno iznenadenje za ubogega starega Johna. Da si praviti, sem vedel že, ko sem te privikrat videl, vendar to le se mi pa zdi vseeno malo prehudo, da."

"Na vse to nisem nicesar odgovoril, kot si vsak lahko misli. Postavil so me s hrbtom proti steni, in tam sem stal, gledal Silverju v obraz, na zunaj sicer že precej krajzen, v arcu pa nad vse obupan. Silver pa je z največjo mirnostjo potegnil enkrat, dvakrat svojo pipu in potem zopet nadaljeval.

"No, vidiš, Jakec, ker si že takaj," je reklo, "ti hočem malo svoje misli razložiti. Vedno sem te imel rad, da, kajti razumen dečki si in ta kakor jaz, ko sem bil še mlad in zal. Vedno sem želel, da bi se mi pridružil in vzel svoje deleže in umri kot gospod, in sedaj, moj petelinček, si resnično pri meni. Kapitan Smolett je imeniten mornar, to ti priznam vsak dan, samo neznenen radi svoje discipline. Dolžnost je dolžnost, pravil, in prav ima. Torej le ogibaj se kapitana. Zdravnik se je zopet do smrti jesel nad teboj — nehvaležni malopridneč", je reklo; in na dolgo in kratko je celo stvar tako-le: sedaj ne moreš več nazaj k svojim, ker te ne maramo več, in te nečeš ustanoviti tretje ladijine družbe, kar bi bilo zelo dolgočasno in samotno, se moraš pridružiti kapitanu Silverju.

Do tu je bilo vse dobro. Moji prijatelji so torej še živeli, in čravnvo sem deloma verjal Silverjevemu sporočilu, da so se ljudili name radi mojega bega, me je vse to, kar sem slišal, bolj potolažilo nego razkalostilo.

"O tem ne rečem nicesar, da si v naših rokah," je nadaljeval Silver, "pa makar neprestovoljno zanesi se na me. Jaz sem za to da se izlepa dogovorimo, nikdar

dober uspeh. Ako ti služba ugaša, svobodno lahko odgovoriš, svojno in dobrodošlo, tovariš, in preklicano, če more kdo drugi lepše govoriti!"

"Torej, naj odgovorim," sevpršal z tresčim glasom. Iz vsega tega porogljivega govorjenja sem moral spoznati, da mi je grozila smrt, in moja lesa so farela in moje srce je močno utripalo.

"Fante," je reklo Silver, "nihče te ne sili. Premislil si celo stvar. Nihče nas te ne prigana, tovariš, v tvoji družbi čas tako prijazno mine, vidiš."

"No", sem reklo nekoliko bolj pogumno, "če mi je dano voliti, izjavljam, da imam pravico izvesteti, kaj in kako in zakaj ste tu in kje so moji prijatelji!"

"Kaj in kako?" je ponavljal eden izmed roparjev in zamoiklo godrnjal. "Srečen bi bil oni, ki bi to vedel."

"Zapri svoja usta, dokler ne boli vprašan, prijatelj," je grdo zavpljal Silver nad tem govornikom. Nato pa je odgovoril s svojim prejšnjim prijaznim glasom meni: "Včeraj zjutraj, gospod Hawkina," je reklo, "za časa parje straže (od štirih do petih zjutraj) je prišel dr. Livesey z zastavo premirja. Morebiti smo ga pili en kozarec ali dva in eno zapeli. Nočem reši, da ne. Vsaj nihče od nas ni pazil. Ko smo pa pogledali tja, grom in streha! stare ladje ni bilo več. Nekdaj nisem videl tropne norcev, tako neumno gledati, in verjemam mi, če ti povem, da sem jaz gledal najbolj glupo. 'No, pravil zdravnik 'naredimo kupčijo'." In baranta sva, on in jaz, in tukaj smo sedaj: zaloge živeža, brandy, koca, lesa si v svoji prijaznosti dovolj nanošil. Kar se onih tiči, bodoči okoli, vendar ne vem, kje so."

In zopet je mirno potegnil svojo pipu.

"In da ne boš misil," je nadaljeval, "da si tudi ti omenjen v pogodbah, evo njegovih poslednjih besed, ki jih je spregovoril z nami: 'Koliko vas jo' sem ga vprašal, 'za pot?' 'Štrje', pravi (Dalje prihodnjic.)

Petrolej v U. S. A.

Pred nas stopajo dan na dan vprašanja svetovno gospodarskega pomena in sicer v prvi vrsti vprašanja v koliko lahko še izkoristimo našo staro mater zemljo z ozirom na njene naravne zdroje, kakor so na pr. premog, različne kovinske rude, phosphorna ležišča itd. Vselej tega bo morskih zanimanja izvedeti koliko petroleja je v U. S. A. in kako je s to važno snovjo drugod po svetu.

Petrolejska polja ali ležišča U. S. A. so v splošnem slediča: apalsko polje, kalifornijsko polje, Lima-Indiana polje, polje skalnatega pogorja (Rocky Mountain Field), Illinois polje, Mid-Continent polje, Gulf field in še nekatera druga mala polja ki pa ne prinašajo močno v postev. Apalsko polje se razprostira od jugozahodnega dela drž. New York preko Zapadne Pennsylvanije, jugovzhodnega dela Ohio in zapadne Virginije ter vzhodnega dela Kentucky do sev. del Tennessee. Po splošnem mnenju je ta petrolej najboljši na svetu, ker vsebuje visoke odstotke lahkih olj in pr. gasolina in kerosena ki jih porabljamo kot kurivo pri motorjih. Specif. teža avtoolega olja je 0.77—0.90. Vrhunec tega vsebuje to olje tudi precej parafina. Apalsko polje je v splošnem že dobro preiskano in izkoriščeno. Edino v Kentucky in Tennessee upaj dobiti še nekatera nove vrelce. — Lima Indiana polje pokriva precej razširjeno površino v severovzhodnem delu drž. Ohio in v vzhodnem delu Indiana. Tudi tukaj vsebuje petrolej precej parafina in pa nekaj lika. Edino v Illinois polje pokriva površino v severovzhodnem delu drž. Illinois ter sega z svojim koncem v Indiana. — Petrolej — (avtoolej), tega pasu vsebuje poleg parafina tudi nekoliko asphalta. Rafinirajo ga večinoma na mestu. V začetku svojega odprtja je dajal ta pas do 65.000 sodov (a 42 gal.) dnevno. Dandanes znaša njegova proizvodnja 4.500 sodov dnevno in se bliža cel pas podčasi svojemu izčrpjanju.

Mid-Continent polje obsega zelo bogate vrelce in sicer v Oklahomi, v južovzhodnem Kansasu in sev. Texusu. Petrolej teh vrelcev vsebuje zelo doši parafinov in ga na mestu rafinirajo. Deloma rafiniran, deloma neodčisten avtoolej, pošiljajo od teh vrelcev potom dolgih cevi (ki so napolnjene ne glede na teren načrtnost) na morsko obrežje mehikanskega zaliva obrežja, kjer ga konečno odstoji in z posebnimi ladijami (cisterne) rafinirajo. Polje je izredno bogato na petrolej. V začetku je znašala dnevno proizvodnja do 110 sodov (a 42 gal.) od 1911 leta se je znižala na 8.6 sodov za vsak vrelec dnevno. Precejšen del tega polja, posodobno oni del v Texusu je še nepreiskan.

Naslednje prav bogato polje je Gulf-field, ki se rasteza na obrežnih ravninah Louisiane in Texasa. Tukaj imamo dve vrsti olja, namreč lahko in težko. Dočim lahko olje kot kurivo. Nekateri vrelci v tem pasu so bili nad vse močni in plodni. Tako je neki vrelci dajali leta 1917 okoli 75.000 sodov dnevno, kar je ogromna množina. Vendar pa so ti vrelci (Pools) delali le kratko tako plodonosno. Del tega polja je še nepreiskan.

Naslednje prav bogato polje je Gulf-field, ki se rasteza na obrežnih ravninah Louisiane in Texasa. Tukaj imamo dve vrsti olja, namreč lahko in težko. Dočim lahko olje kot kurivo. Nekateri vrelci v tem pasu so bili nad vse močni in plodni. Tako je neki vrelci dajali leta 1917 okoli 75.000 sodov dnevno, kar je ogromna množina. Vendar pa so ti vrelci (Pools) delali le kratko tako plodonosno. Del tega polja je še nepreiskan.

The Rocky Mountain field obsega del države Wyoming in Colorado in nekatere še popolnoma nepriskane kraje v Utah in New Mexico. Tudi tukaj imamo obe vrsti olja, težko in lahko, ki se vporabljajo na isti način, kakor zgornji omenjeno. Produktivnost posameznih vrelcev ni baš velika — povprečna na vrelci 25 sodov dnevno. (v letu 1913.)

Kalifornijsko polje se razprostira v državi California, ki je bilo do 1914 leta največji producent zlata, in je sedaj največji producent petroleja izmed držav, ki so združene v U. S. A. Večina dobrijega sur. olja rafinirajo ker vsebuje do 4% parafina in tudi precej asphalta. Dnevna proizvodnja pojedinih vrelcev je znašala začetkom do 58.000 sodov na vrelci. Sedaj znaša za

vsak vrelec dnevno 45.8 sodov. Težka olja, ki vsebujejo preveč asphalta rabijo ali kot kurivo ali za asfaltiranje cest v mestih. Na nove vrelce v tem ozemlju ni upor.

Otroke v zdravju in razvijanju je od-

visno v glavnem od skrbne vlogo in hranjenja. Vašega otroka morate kopati vsak dan in ga hraniti redno. — Ako ne morete dobiti vašega otroka, poskusite

de petroleja v U. S. A. še za 8 let Mississippi in Alabama. Potem, kratkem opisu naj sledi nekaj stvari o letni proizvodnji, kar bo gotovo služil v boljši pregled.

Kar se tiče konkurenčne drugih držav, ki prihajajo v postev glede proizvodnje petroleja, naj omenim slediče: Za U. S. A. prihaja v postev Rusija, ko je proizvodnja znašala v letih 1857—1914 okoli 29% celotne svetovne proizvodnje, dočim je znašala v istem času proizvodnja U. S. A. 60% svetovne proizvodnje. — Rusija v sedanjih razmerah ne pride v postev kot producent za svetovni trg. Za Rusijo pridejo povrstji Mexika (1.62%), Rumunija (2.11%) Nizzemske Ind. (2.47%) Angl. Ind. (1.32%) Galicija (2.36%) Japonska (6.48%). Peru (0.26%) Nemčija (0.23%) Kanada (0.42%) Italija (0.01) — druge dežele (0.03%). Odstotki so računani za leta 1851—1919 z ozirom na celotno svetovno proizvodnjo. Prvo mesto zavzame med producenti svetovne olje U. S. A., ki ga bode obdržala najbrže še precej časa. V. A.

FARMA NA PRODAJ.

Prodaja se 40 akrov zemlje, 38 akrov je obdelanega in dva akra je bodoče zmožna še večje proizvodnje in — katera se polagoma s vzdoljno bližajo izčrpjanju. Splošna podoba kaže, da raste letna celotna proizvodnja v U. S. A. še vedno močno. Tako je narasla v letu 1919 na 377.719.000 sodov, leta 1920 na 443.462.000 sodov in leta 1921 celo na 460.000.000 sodov. Po geoloških preiskovanjih in računih sta prišla strokovnjaka Dev. F. Day in poznej Ralph Arnold do zaključka, da vsebujejo oljna polja v U. S. A. še za okoli 22 let petroleja, pod pogojem, da se ga letno pridelata samo 265 milijonov sodov. Iz statistike je razvidno, da je letna proizvodnja 1915 že prekoračila 100.000.000 sodov. Po sedanjih računih strokovnjakov je petroleja v U. S. A. še za 14 let (računano od 1. 1920) pod pogojem da se ga letno izčrpa 350 milijonov sodov. Nekaj let pa je prekašano tudi to število, tako, da moramo priti do sklepa, da bo

Za kuhanje piva doma imamo v salogi slad, kmelj, sladkor in vse druge potrebne. Poskusite in se prepričajte, da je doma pri nas kuhanje vedno le najboljši in najboljši. Dobiti je tudi zbirko sodov, steklenic in raznih lončev, itd. Mi vam dostavimo naročilo po postoti, točno v vse kraje. Grocerjam, sladčarjem in v prodajalni ležeščine damo primeren popust pri večjih naročilih. Pišite po informacije na:

FRANK OGLAR,

4401 Superior Avenue, Cleveland, O.

VARNO INVESTIRANJE VAŠIH PRIHRANKOV NAJBOLJŠE VRSTE OBVEZNICE (BONDI)

Vi ste popolnoma varni, ko tržite s tvrdko, ki ima še stetlostno skupino in zanesljivo postrebo za svoje odjemalce.

Nad polovico naših obveznic in vrednostnih papirjev prodamo bankam, zavarovalnim družbam in podprtanjim organizacij, itd.

Vsi brezkrbi kupite take obveznice, kot jih kupujejo banke zase.

Vi lahko kupite sedaj obveznice, ki nosijo po 4 1/4 % do 7%, vseko leto, na vaše vioge.

Pišite nam še danes v vašem materinem jeziku.

OTIS & CO.

Trgovci s državnimi, občinskim in korporacijskim obveznicami.

216 Superior ave., N. E.
Cleveland, Ohio.

John F. Perko, zastopnik
za ptujoči oddelek.

Ako nameravate potovati v vašo domovino ali

dobiti sem svoje društine ali vše prijatelje in sorodnike tedaj pišite nam še pojasnila.

Mi zastopamo vse parobrodne družbe.

Prekrbimo potne in vse druge potrebne listine.

The UNION SAVINGS BANK
FRICK BLDG 5 Av. & Grant St. Pittsburgh Pa.

Ali vaš otrok
pričebiva na
teži?

Otrokovo zdravje in razvijanje je odvisno v glavnem od skrbne vlogo in hranjenja. Vašega otroka morate kopati vsak dan in ga hraniti redno. — Ako ne morete dobiti vašega otroka, poskusite

Borden's
EAGLE BRAND
(CONDENSED MILK)
(kondensirano mleko)

Ako je pripravljeno iz najboljšega krovjevega mleka, dobrega sladkorja, posebno na otrok.

Pišite na adres na Borden Co., New York, in spremite brzplačno naročilo, kako je treba robiti za otrok.

Preden jaz odprem usta, razložite vi svoja reč, kar se pripravljate, je menil s hudočnikom, obletavajo družbo z očmi.